

ChristenUnie
Postbus 439
3800 AK AMERSFOORT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van ChristenUnie

Verklaring betreffende het financieel verslag en de overzichten

Wij hebben het financieel verslag en de overzichten 2020 van ChristenUnie te Amersfoort gecontroleerd. Overeenkomstig artikel 25, eerste lid onder a tot en met c en artikel 26, onder c tot en met e, van de Wet financiering politieke partijen bestaat de gecontroleerde (financiële) informatie uit:

- het financieel verslag over 2020 met daarin een weergave van de (financiële) informatie, die op grond van artikel 20 van de Wet financiering politieke partijen in de administratie is opgenomen. Het financieel verslag omvat tevens:
 - een volgens de normen van het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde rekening van kosten en opbrengsten met bijbehorende toelichting, van belang zijnde voor de vaststelling van de subsidie;
 - een opgave van de voor de vaststelling van de subsidie van belang zijnde gegevens omtrent het ledental per peildatum 1 januari 2020 van in totaal 24.914 van de politieke partij en het ledenaantal per peildatum 1 januari 2020 van in totaal 1.028 van de aangewezen jongerenorganisatie.

Het financieel verslag wordt vergezeld van een activiteitenverslag.

- een overzicht van de bijdrage van in totaal € 4.500 of meer die de partij in het kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd;
- een overzicht van de schulden van € 25.000 of meer, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd.

Oordeel betreffende het financieel verslag en de overzichten

Naar ons oordeel geven:

- het financieel verslag 2020 (artikel 25, eerste lid, onder a) en de daarin opgenomen rekening van kosten en opbrengsten (artikel 26 onder c);
- het overzicht van de bijdrage van in totaal € 4.500 of meer die de partij in dat kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd (artikel 25, eerste lid, onder b); en

- het overzicht van de schulden van € 25.000 of meer, met daarbij de gegevens die op grond van artikel 21, derde lid, van de Wet financiering politieke partijen zijn geregistreerd (artikel 25, eerste lid, onder c), een getrouw beeld.

Tevens zijn wij van oordeel dat de bij het financieel verslag 2020 gevoegde opgave omtrent het ledental van de politieke partij en van de aangewezen politieke jongerenorganisatie, conform artikel 26, onder d van de Wet financiering politieke partijen, juist is.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Wij zijn van oordeel dat de partij de aan de subsidie verbonden verplichtingen heeft nageleefd en het financieel verslag en de overzichten voldoen aan de bij of krachtens de Wet financiering politieke partij- en gestelde voorschriften.

Tevens melden wij dat het activiteitenverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met het financieel verslag.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden alsmede de Regeling financiering politieke partijen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag en de overzichten'.

Wij zijn onafhankelijk van ChristenUnie zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Dit gewaarmerkte financieel verslag en de overzichten 2020 zijn opgesteld ten behoeve van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met als doel ChristenUnie in staat te stellen te voldoen aan de relevante bepalingen van de Wet financiering politieke partijen. Hierdoor is het financieel verslag en de overzichten mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor ChristenUnie en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot het financieel verslag en de overzichten

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur van ChristenUnie is verantwoordelijk voor het opmaken van het financieel verslag en de overzichten in overeenstemming met de Wet financiering politieke partijen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van het financieel verslag en de overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheden van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag en de overzichten op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden alsmede de Regeling financiering politieke partijen. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag en de overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevat.

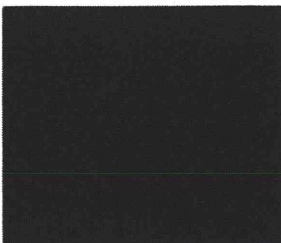
Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag en de overzichten. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het financieel verslag en de overzichten een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van het financieel verslag en de overzichten en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de politieke partij. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de politieke partij gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Sliedrecht, 30 juni 2021.



ChristenUnie:

Het subsidiabele ledental per peildatum 1-1-2020 bedraagt:

24.914

Perspectief. ChristenUnie-Jongeren:

Het subsidiabele ledental per peildatum 1-1-2020 bedraagt:

1.028

Overzicht van bijdragen politieke partijen 2020

BIJDRAGEN

Bedragen in €

Naam politieke partij / verenigingsinstelling	Naam gever	Adres	Postcode en woonplaats	Bedrag	Totaalbedrag	Datum bijdrage
ChristenUnie (CU)	Mevr. H.T. Deke		Lochem	€ 10.000,00		27-6-2020
					€ 10.000,00	Totaal 2020
	Dhr. A. Pronk		Naaldwijk	€ 5.000,00		16-10-2020
	Dhr. A. Pronk		Naaldwijk	€ 433,00		29-12-2020
					€ 5.433,00	Totaal 2020
Mr. G. Groen van Prinstererinstichting	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 28.000,00		6-5-2020
	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 41.820,00		15-5-2020
					€ 69.820,00	Totaal 2020
	Bestuursvereniging ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 14.000,00		24-7-2020
					€ 14.000,00	Totaal 2020
Perspectief, ChristenUnie jongeren	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 6.000,00		4-5-2020
					€ 6.000,00	Totaal 2020

SCHULDEN

Bedragen in €

Naam politieke partij / verenigingsinstelling	Naam crediteur / geldverstrekker	Adres	Postcode en woonplaats	Totaalbedrag	Datum schuld
ChristenUnie (CU)	ASR	Archimedeslaan 10	3504 HB Utrecht	€ 83.500,00	09-01-2020
	AFMP	Hertogswetering 159	3543 AS Utrecht	€ 68.572,68	28-1-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 32.122,00	31-1-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 28.489,00	29-2-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 28.458,00	31-3-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 30.957,00	30-4-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 68.048,00	31-5-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 36.520,00	30-6-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 28.967,00	31-7-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 26.833,00	31-8-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 30.147,00	30-9-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 32.770,00	31-10-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 78.877,00	30-11-2020
	Belastingdienst	Groningensingel 21	6835 EA Arnhem	€ 33.096,00	31-12-2020
	Basellek Veenendaal BV	Wiltonstraat 56	3905 KW Veenendaal	€ 30.000,31	17-12-2020
	IDD	Wipstrideralleen 95	8023 DW Zwolle	€ 26.707,29	30-12-2020
	ISO Groep Automatisering B.V.	Rijkhoek 15	4175 LM Haarlem	€ 47.713,63	2-11-2020
	WWAV	Gen. Vetterstraat 82	1070 LJ Amsterdam	€ 29.983,80	30-9-2020
Mr. G. van Groen van Prinstererinstichting	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 58.290,00	14-2-2020
Bestuursvereniging ChristenUnie	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 224.387,00	14-2-2020
FICOD	ChristenUnie	J. van Oldenbarneveltlaan 46	3818 HB Amersfoort	€ 83.531,00	21-2-2020

With accountants
in non-profit

**Christen
Unie**

Jaarverslag 2020

Inhoud

1. Bestuurs- en directieverslag.....	4	2. Jaarrekening 2020.....	13
1.1 Voorwoord van de voorzitter.....	5	2.1 Balans per 31 december 2020	14
1.2 Bestuurs- en directieverslag.....	6	2.2 Staat van baten en lasten over 2020	15
1.2.1 Statutenwijziging	6	2.3 Resultaatbestemming	17
1.2.2 Bezoldigings- en vergoedingsbeleid.....	6	2.4 Grondslagen van waardering en bepaling v h resultaat... 18	
1.3 Activiteitenverslag.....	7	2.4.1 Algemene grondslagen.....	18
1.3.1 Politieke vorming en scholing (a)	7	2.4.2 Fouterstel	18
1.3.2 Informatievoorziening (b).....	7	2.4.3 Vergelijkende cijfers.....	18
1.3.3 Internationaal (c).....	8	2.4.3 Algemene grondslagen van waardering	18
1.3.4 Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d).....	9	2.4.4 Materiële vaste activa.....	18
1.3.5 Politieke participatie jongeren (e).....	9	2.4.5 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva	18
1.3.6 Ledenwerving (f).....	9	2.4.6 Reserves en fondsen.....	18
1.3.7 Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g).....	10	2.4.7 Algemene grondslagen van resultaatbepaling	19
1.3.8 Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h).....	10	2.4.8 Baten	19
1.3.9 Verkiezingscampagnes (i).....	11	2.4.9 Personeelsbeloning	19
1.4 Toekomstplannen en risicobeheersing	12		

2.4.10 Kostentoerekening ten behoeve van subsidie Wet Financiering Politieke Partijen.....	19
--	----

2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2020.....	20
2.5.1 Materiële en immateriële vaste activa	20
2.5.2 Voorraden	21
2.5.3 Vorderingen.....	22
2.5.4 Liquide middelen.....	23
2.5.5 Reserves	24
2.5.6 Overige kortlopende schulden.....	28
2.5.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen	29

2.6 Toelichting op de baten over 2020.....	30
2.6.1 Contributies	30
2.6.2 Giften	31
2.6.3 Subsidies	31
2.6.4 Bijdragen in gezamenlijke kosten	32
2.6.5 Baten Opleidingscentrum.....	33
2.6.6 Overige baten.....	33
2.6.7 Totaal baten	33
2.6.8 Herkomst baten	34

2.7 Toelichting op de lasten.....	35
2.7.1 Uitgaven aan subsidiabele activiteiten	35
2.7.2 Afdrachten	38
2.7.3 Overige uitgaven	39
2.7.4 Totaal lasten	41

2.8 Kostentoerekening subsidiabele activiteiten (WFPP)	42
2.8.1 Kostenverdeling subsidiabele activiteiten.....	45

2.9 Ondertekening	47
--------------------------------	-----------

3. Overige gegevens	48
----------------------------------	-----------

Controleverklaring	49
---------------------------------	-----------

Bijlagen	52
Bijlage I. Activiteitenverslag FICDD 2020	53
Bijlage II. Enkelvoudige balans per 31 december 2020 FICDD	56
Bijlage III. Enkelvoudige staat van baten en lasten 2020 FICDD	57
Bijlage IV. Begroting ChristenUnie 2021	60
Bijlage V. Functies en nevenfuncties.....	63

**Christen
Unie**

**Bestuurs- en
directieverslag**

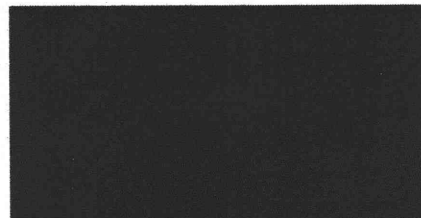
1.1 Voorwoord van de voorzitter

2020 was in vele opzichten een bijzonder jaar. Zo maken we al bijna anderhalf jaar een ongekende crisis door, die voor iedereen en ook voor de ChristenUnie gevolgen heeft. Ook bij het uitkomen van dit jaarverslag is het nog onzeker hoe Nederland uit deze pandemie zal komen. Tegelijkertijd stond 2020 ook in het teken van de voorbereidingen op de Tweede Kamerverkiezingen. Bij het schrijven van dit jaarverslag is de uitkomst bekend. Gezien de politieke verschuivingen die we hebben gezien zijn we erg blij met het zetelbehoud.

Een ander punt om verheugd over te zijn is de ledengroei die de ChristenUnie laat zien. Het jaar 2020, waarin ons ledenaantal met 257 toenam, heeft opnieuw bevestigd dat de ChristenUnie een échte ledenpartij is waar volop ruimte is voor partijdemocratie. Het vele aantal moties en amendementen dat werd ingediend in reactie op ons partijprogramma is daar een mooi voorbeeld van. Ik hoop de komende jaren nog vele nieuwe leden te verwelkomen.

In 2020 ging uiteraard veel aandacht uit naar de Tweede Kamerverkiezingen. Naast het schrijven van het partijprogramma hebben we een campagneorganisatie neergezet en hebben we de eerste bijeenkomsten georganiseerd, gericht op uitdragen van onze boodschap voor Nederland: 'kiezen voor wat echt telt'. Onze waardering is groot voor alle mensen die hebben bijgedragen aan deze voorbereidingen.

Ook Europees en op regionaal- en lokaal niveau is hard gewerkt. De komende jaren liggen op al die niveaus verschillende uitdagingen. De ChristenUnie wil hierin een constructieve rol spelen. Als Landelijk Bestuur zullen we ons blijven inzetten om de partijorganisatie te verbeteren en om nog meer in contact te staan met de samenleving. Dit alles om onze idealen beter te kunnen verwezenlijken. We zijn blij en dankbaar dat we – gedreven door Gods liefde en Christus' Koningschap – ons op deze manier mogen inzetten voor het bestuur van het land.



Ankie van Tatenhove
Voorzitter Landelijk Bestuur ChristenUnie

1.2 Bestuurs- en directieverslag

Met genoegen biedt het Landelijk Bestuur u de jaarrekening en het jaarverslag over 2020 aan. Deze is door de externe accountant voorzien van een goedkeurende verklaring. De vereniging ChristenUnie, gevestigd Johan van Oldenbarneveltlaan 46 te Amersfoort, stelt zich ten doel politiek te bevorderen zoals die voortvloeit uit de grondslag: "Gedreven door Gods liefde en Christus' koningschap wil de ChristenUnie zich inzetten voor de samenleving en het bestuur van ons land." De vereniging is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Gooi-, Eem- en Flevoland te Almere ingeschreven onder nummer 32080551. Het partijbestuur bestaat uit de volgende personen:

- Piet Adema (tot 17 april 2021)
- Mark de Boer (per 1 september 2020)
- Hanneke Palm
- Wieger Kastelein (per 1 maart 2021)
- Leon Meijer
- Fred Ruiten (tot 1 maart 2021)
- Joanne van der Schee - Van de Kamp
- Ankie van Tatenhove (per 17 april 2021)
- Klaas Tigelaar (tot 1 december 2020)
- Harmke Vlieg Kempe (per 1 december 2020)

De directie bestond in 2020 uit: Mark de Boer, directeur van 1 januari tot en met 31 augustus 2020 en Jop Douma, directeur vanaf 1 september 2020.

de functies en nevenfuncties van bestuurs- en directieleden zijn opgenomen in bijlage V.

1.2.1 Statutenwijziging

In de statuten van de ChristenUnie kan geen verandering worden gebracht dan door een besluit van een algemene vergadering, waartoe is opgeroepen met de mededeling dat aldaar wijziging van de statuten zal worden voorgesteld. In 2019 heeft er op het partijcongres van 9 februari een statutenwijziging plaatsgevonden in artikel 5 en 11 verband houdende met de AVG. Deze wijziging is op 4 februari 2020 ingeschreven door de notaris.

1.2.2 Bezoldigings- en vergoedingenbeleid

Leden van het Landelijk Bestuur krijgen alleen een vergoeding voor gemaakte onkosten. Zij ontvangen geen vacatiegeld of andersoortige vergoedingen.

1.3 Activiteitenverslag

Het activiteitenverslag is opgebouwd overeenkomstig de subsidiabele categorisering in de Wet Financiering Politieke Partijen (WFPP), die met de letters a tot en met i worden aangegeven. De daarbij horende activiteiten zijn genummerd van 1 tot en met 16.

1.3.1 Politieke vorming en scholing [a]

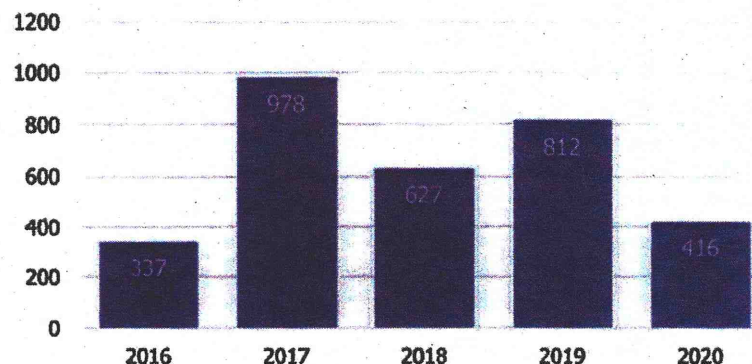
1. Opleidingscentrum

In 2020 vond vanwege het coronavirus het grootste deel van de cursussen van het ChristenUnie Opleidingscentrum online plaats. Zo hebben er over verschillende onderwerpen ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen online tafelgesprekken plaatsgevonden: korte workshops in kleine groepen. Eveneens vonden debattraining en cursussen voor bestuursleden online plaats. Op momenten dat fysiek bijeenkomen wel mogelijk was zijn er 8 maatwerktrainingen georganiseerd op aanvraag van lokale fracties/besturen. Er zijn Leiderschapsconferenties georganiseerd voor provinciale unievoorzitters en voorzitters van Statenfracties en waterschapsfracties. Voor het ontdekken en opleiden van mensen met talent en ambitie is de Masterclass christelijk-sociaal denken en doen georganiseerd. In 2020 is door 416 mensen een cursus bij het ChristenUnie Opleidingscentrum gevolgd. Daarnaast hebben 235 mensen door het Opleidingscentrum georganiseerde workshops gevolgd tijdens een online evenement ter voorbereiding op de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen.

ChristenUnie

• Geef geloof een stem

Aantal deelnemers 2016-2020
ChristenUnie Opleidingscentrum



2. Politieke beleidsontwikkeling

Een aantal door het Landelijk Bestuur ingestelde Themanetwerken (voorheen Thematische Partijcommissies genoemd) zijn actief geweest. Het gaat om de TPC's Duurzaamheid, Internationale Samenwerking, Defensie, Zorg, Onderwijs, Openbaar Bestuur en Veiligheid. Deze commissies geven gevraagd en ongevraagd advies aan alle politieke niveaus van de ChristenUnie, maar vooral aan de Tweede Kamerfractie.

1.3.2 Informatievoorziening [b]

3. Partijblad ChristenUnie Magazine

Het ChristenUnie magazine verscheen 3x in 2020. De vormgeving is opgefrist en inhoud werd anders vanwege het coronavirus. Veel zaken gingen niet door, hiervoor in de plaats kwamen nieuwe initiatieven om

mensen hulp te bieden. Zoals de Dag van Nationaal Gebed en #Nietaleen. Het magazine wordt toegestuurd aan alle leden en is digitaal te lezen op onze website.

4. Campagnematerialen en doelgroepcommunicatie

Er zijn diverse (nieuwe) campagnematerialen, folders, flyers en advertenties gemaakt, vooral voor de TK2021 campagne. Ook voor ledenwerving en het opleidingscentrum.

5. Informatie via internet naar leden en lokale afdeling(en)

De website-familie van de ChristenUnie heeft vele onderdelen. De hoofdsite www.christenunie.nl is de belangrijkste en wordt dagelijks bijgehouden. Elke lokale en provinciale afdeling heeft haar eigen site, evenals elke geleding. Vanuit het partijbureau vindt ondersteuning plaats in de vorm van advies op het gebied van techniek, vormgeving en communicatie. De ChristenUnie maakt ook ruimschoots gebruik van de mogelijkheden die social media biedt om haar leden en supporters te informeren en te activeren. De partij is actief op platformen als Facebook, Twitter en Instagram.

Iedere maand ontvangen leden en andere contacten onze algemene nieuwsbrief. Daarnaast worden nog diverse andere nieuwsbrieven naar specifieke doelgroepen verstuurd. Via mijn ChristenUnie kunnen leden aangeven welke nieuwsbrief zij willen ontvangen.

6. Congres

Er zijn in 2020 twee partijcongressen gehouden. De 1e online partijbijeenkomst was op 13 juni vanuit de EO-studio in Hilversum. In totaal waren er 536 aanmeldingen.

Het 41e partijcongres met 1037 aanmeldingen vond ook online plaats op 21 november, vanuit de Basiliek in Veenendaal. Centraal stond de

vaststelling van de TK-kandidatenlijst en de verkiezing van twee nieuwe bestuursleden.

1.3.3 Internationaal [c]

Het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie is q.q. ook bestuur van de FICDD, de Foundation for International Christian Democratic Development. Deze stichting stimuleert democratische processen in Oost-Europese landen en in enkele landen buiten Europa. Hiervoor worden subsidies ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BuZa). De FICDD is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie. De jaarrekening (met activiteitenverslag) van de FICDD is als bijlage bij het Jaarverslag van de ChristenUnie gevoegd.

De ChristenUnie is medeoprichter en actief lid van de Europese partij ECPM, de European Christian Political Movement. Tweede Kamerlid Stieneke van der Graaf is lid van het bestuur van de ECPM. ECPM houdt kantoor in Amersfoort en Brussel. De ChristenUnie vertegenwoordigt in het Europees Parlement, Peter van Dalen, is in zijn rol als Europarlementariër ook lid van de ECPM. Hij is sinds 2009 lid van het Europees Parlement (en van de ECPM) en is vanaf 1 juli 2019 ook deel van de Europese Volkspartij (EVP)-fractie in het EP.

1.3.4 Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)

Het Wetenschappelijk Instituut (WI), de Mr. G. Groen van Prinstererstichting, dient de partij en de samenleving met het leveren van politiek-wetenschappelijke bijdragen in de vorm van publicaties, bijeenkomsten en debat. Het WI is door de ChristenUnie aangewezen als haar politiek-wetenschappelijk instituut. Het WI wordt door de ChristenUnie met een financiële bijdrage van € 28.000 gesteund. Omdat de ChristenUnie extra gelden heeft ontvangen van BZK, ter versterking van politieke partijen, heeft de ChristenUnie het WI gesteund met een extra bedrag van € 41.820. Hiermee komt de totale steun op € 69.820. Overige inkomsten van het WI zijn bijdragen van donateurs en subsidie van het ministerie van BZK. Het WI is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie en heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening.

1.3.5 Politieke participatie jongeren (e)

De ChristenUnie heeft Perspectief aangewezen als haar officiële politieke jongeren organisatie. Perspectief heeft dit jaar € 6.000 financiële ondersteuning gekregen. Perspectief is gehuisvest in het partijbureau van de ChristenUnie. Perspectief heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening.

1.3.6 Ledenwerving (f)

7. Ledenverloop

In 2020 heeft de ChristenUnie een netto-ledenwinst van 257 behaald. In totaal hebben 1.287 nieuwe leden zich aangemeld (199 meer dan vorig jaar) en 1.030 leden hebben zich uitgeschreven (6 meer dan vorig jaar). Het totaal aantal leden per 1 januari 2021 is 25.495. Voor het vijfde jaar op rij laat de ChristenUnie ledengroei zien.

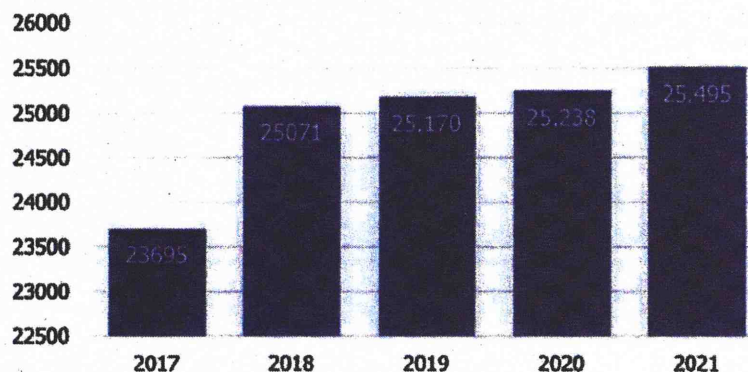
In 2020 is de ledengroei gestimuleerd door meerdere acties en campagnes. Er is extra ingezet op online zichtbaarheid en advertenties, omdat vanwege het coronavirus veel evenementen niet doorgingen. Op de belangrijke momenten (presentatie lijsttrekker, presentatie kieslijst, lancering manifest 'aandacht voor wat echt telt') is er flink ingezet op social media advertenties. Verder hebben de gezinsledenactie in september en advertentiecampagnes in o.a. Petrus, EO Visie, ND, Eva en andere christelijke bladen bijgedragen aan de ledengroei. Daarnaast zijn er tv commercials uitgezonden en is er het hele jaar door via nieuwsbrieven en de website volop aandacht voor ledenwerving geweest.

Tot slot zijn er ledenwerfpakketten voor afdelingen ontwikkeld en ontvangen leden een warm welkom via een brievenbuspakket met een welkomstgeschenk en diverse promotiematerialen. Op die manier kunnen enthousiaste nieuwe leden zelf ook weer andere mensen aanspreken over de ChristenUnie.

Naast leden kent de ChristenUnie ook vrienden. Deze vrienden hebben geen zeggenschap binnen de partij, maar ondersteunen de partij financieel en worden via nieuwsbrieven op de hoogte gehouden. Het aantal vrienden in 2020 is 940, iets lager dan in 2019 (971). 805 van

hen hebben daadwerkelijk een donatie gedaan. De gemiddelde bijdrage is net als het voorgaande jaar € 23 per jaar.

Ontwikkeling ledenaantal (per 1 januari) van de ChristenUnie over de afgelopen 5 jaar



1.3.7 Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)

8. Promotie

Vanwege het coronavirus die in maart 2020 begon waren er veel minder mogelijkheden om op fysieke evenementen de ChristenUnie te promoten. Wel zijn in januari en februari 2020 nog een aantal "in gesprek" avonden georganiseerd (o.a. in Hardenberg en Veenendaal), en was er een grote ChristenUnie avond in Barendrecht met Gert-Jan Segers en zanger Matthijn Buwalda. Verder was de ChristenUnie aanwezig met een stand bij het Focus Weekend van de christelijke

studentenvereniging Navigators. Later in het jaar is de ChristenUnie wel aanwezig geweest bij diverse digitale evenementen (zoals Opwekking en de online Justice Week) als partner of adverteerder. Daarnaast is er veel geadverteerd in Christelijke bladen.

In het kader van promotie is zover mogelijk de huisstijl bewaakt. Diverse huisstijldragers zijn vernieuwd en alle lokale afdelingen hebben een eigen ChristenUnie-logo met de gemeentenaam ontvangen. Eenduidig gebruik wordt gestimuleerd ter versterking van de totale uitstraling van de ChristenUnie.

9. Informatie via internet (naar niet leden)

Op de website en op onze sociale media kanalen verschijnen dagelijks, vaak meerdere keren per dag, nieuws-updates over wat onze parlementariërs hebben gedaan en gezegd. Via de persvoorlichting wordt de Nederlandse geschreven pers, radio en televisie voorzien van informatie.

10. Radio, tv en nieuwe media

We zijn in 2020 op alle platformen gegroeid qua aantal volgers en hoeveelheid content.

1.3.8 Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)

11. Opbouwwerk en advies

Zittende politieke ambtsdragers worden ondersteund door een aantal medewerkers van de afdeling Opleiding en Advies. Deze afdeling is een samenwerking van het partijbureau en Bestuurdersvereniging.

<i>Functie/ rol</i>	<i>1-jan-2021</i>	<i>1-jan-2020</i>
Gemeenteraadslid	400	403
Wethouder	77	79
Burgemeester	10	9
Provinciale Statenlid	32	32
Gedeputeerde Statenlid	7	7
Commissaris van de Koning	1	1
Lid AB waterschap	17	17
Lid DB waterschap	3	3
Lid Tweede Kamer	5	5
Lid Eerste Kamer	4	4
Europarlementariër	1	1
Minister	2	2
Staatssecretaris	1	1
<u>Overige leden BV</u>	<u>225</u>	<u>239</u>
TOTAAL leden BV	779*	803*

* Door dubbelingen in functies is het aantal functies opgeteld bij de overige leden zonder functie meer dan het aantal personen dat lid is van de Bestuurdersvereniging. Door herindelingen is het aantal gemeenteraadsliden gedaald. Het aantal afdelingen per 1-1-2021 is 165.

12. Opleidingscentrum i.c.m. 15. Meningsvorming en ondersteuning politieke ambtsdragers

Ondersteuning vindt plaats door het aanbieden van cursussen door het Opleidingscentrum (zie activiteit 1), door het organiseren van ontmoetingen voor specifieke doelgroepen en door het aanbieden van algemene adviezen en door maatwerk-advisering.

13. Selectie ambtsdragers en talentontwikkeling

In 2020 is geïnvesteerd in het trainen en coachen van nieuwe wethouders en het trainen van kandidaat-burgemeesters.

14. Digitale nieuwsbrief

Voor verschillende doelgroepen worden maandelijkse nieuwsbrieven gemaakt. Bijvoorbeeld voor leden van provinciale staten, gemeenteraden en besturen van waterschappen.

15. Ondersteuning politieke ambtsdragers

Zie 11 (Opbouwwerk en advies) en 12 (Opleidingscentrum)

13.9 Verkiezingscampagnes (i)

16. PS-WS verkiezingen 20 maart 2019

17. EP-verkiezingen 23 mei 2019

18. TK-verkiezing 17 maart 2021

De voorbereidingen van de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen zijn in januari 2020 gestart met een tour van de lijsttrekker langs alle provincies en de voorbereiding van een aantal evenementen. Vanwege het coronavirus is de campagne strategie gewijzigd en is de focus nog meer te komen liggen op online campagne en digitaal contact met de kiezers. De inkoop van advertenties, radio- en tv-spotjes is flink toegenomen en ook zijn er verschillende live-uitzendingen vanuit studio's gemaakt. In november 2020 is deelgenomen aan de herindelingsverkiezingen in Eemdelta en ook hiervoor is campagne gevoerd.

1.4 Toekomstplannen en risicobeheersing

De ChristenUnie laat al jaren ledengroei zien. Het door hen opgebrachte contributiegeld is een belangrijke steunpilaar voor ons werk. Vanwege de groei van het aantal leden lijkt dit een stabiele basis en lijkt hier weinig risico aanwezig. Dat geldt ook voor de giften die leden en niet-leden aan onze partij schenken. Deze is wel wisselend en daardoor geen vaste inkomensbron. Daarnaast is onze partij sterk afhankelijk van de overheidssubsidie die we krijgen op basis van het aantal zetels in de Tweede Kamer. De Tweede Kamerverkiezingen bepalen een fors deel van het budget wat ons ter beschikking staat. Voor de landelijke partij zijn verkiezingen de belangrijkste mijlpalen, aangezien de subsidie-inkomsten voor een groot deel bepaald worden door de verkiezingsuitslag.

Bij het schrijven van dit jaarrekening is de uitslag van de verkiezingen in 2021 bekend. We kunnen concluderen dat de uitslag ervoor zorgt dat we ook de komende vier jaar weer op een constant gelijkblijvende subsidie kunnen rekenen mits de voorwaarden niet worden gewijzigd. En er geen tussentijdse verkiezingen plaatsvinden. Overigens laten de verkiezingsuitslagen een constante lijn zien zodat ook daar het risico op terugval als klein mag worden verondersteld. Om de risico's te beheersen wordt gestuurd op de beheersbaarheid van kosten. Dat geldt ook voor de organisatie. De financiële beheersbaarheid heeft voortdurend aandacht. Zo is er een continuïteitsreserve, en wordt geïnvesteerd om voor de verkiezings- en campagne uitgaven in de tussenliggende jaren een buffer op te bouwen.

Voor FICDD geldt dat de activiteiten specifieke subsidies ontvangen. De uitvoering daarvan is door het coronavirus niet geheel mogelijk, waardoor financiering van de indirecte kosten in gevaar kan komen. In overleg met andere subsidieontvangers is opheldering gevraagd bij de ministeries van Buitenlandse Zaken (BZ) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) over de mogelijke impact hiervan. Het financiële risico hiervan bedraagt naar schatting max. € 60.000, indien alle subsidies worden ingetrokken.

In de komende jaren willen we de financiële stabiliteit van de partij verbeteren, door de stabiele inkomstenbronnen te vergroten. Tegelijkertijd zullen we kijken of we kosten-efficiënter kunnen gaan werken. Op beide punten hopen we volgend jaar de eerste resultaten te kunnen laten zien.

**Christen
Unie**

**Jaarrekening
2020**

Christen Unie
jaar 2020

2.1 Balans per 31 december 2020

	31 december 2020		31 december 2019	
	€	€	€	€
Activa				
Immateriële vaste activa				
Software		37.308		6.034
Materiële vaste activa				
Inrichting gebouwen	5.835		10.110	
Inventaris	9.835		8.920	
Hardware	59.074		10.160	
		74.743		29.190
Voorraden		34.626		45.783
Vorderingen		317.420		212.587
Liquide middelen		1.049.953		862.475
		<u>1.514.050</u>		<u>1.156.069</u>

	31 december 2020		31 december 2019	
	€	€	€	€
Passiva				
Reserves				
Algemene reserve	425.559		58.763	
Continuïteitsreserve	350.000		350.000	
Vervangingsreserve BV	36.000		24.000	
Verklezingsreserve	157.943		313.500	
		969.502		746.263
Bestemmingsfonds PU's		244.846		174.779
Voorziening		-		53.700
Kortlopende schulden				
Crediteuren	85.274		13.751	
Belastingen	33.096		32.555	
Overige kortlopende schulden	181.332		135.021	
		299.702		181.327
		<u>1.514.050</u>		<u>1.156.069</u>

2.2 Staat van baten en lasten over 2020

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Baten			
Contributies	1.305.634	1.315.000	1.252.003
Giften	144.237	81.500	101.093
Subsidies	1.082.646	1.114.000	648.835
Bijdragen in gezamenlijke kosten	360.231	418.191	375.196
Baten Opleidingscentrum	9.200	15.000	16.034
Overige baten	21.995	22.309	30.439
Totaal baten	2.923.944	2.966.000	2.423.599

Lasten

Directe uitgaven aan subsidiabele activiteiten

Politieke vorming en scholing (a)	12.122	13.750	12.745
Informatievoorziening (b)	183.945	199.225	165.407
Contact zusterpartijen buitenland (c)	7.000	10.000	6.182
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	69.820	28.000	28.000
Politieke participatie jongeren (e)	6.000	6.000	6.000
Ledenwerving (f)	38.693	35.000	27.787
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	82.908	93.225	94.830
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	27.466	30.800	28.089
Verkiezingscampagnes (i)	230.438	-	127.060

	658.393	416.000	496.099
--	---------	---------	---------

Afdrachten

Afdrachten aan lokale afdelingen en
bestedingen Provinciale Unies

	260.046	334.933	439.581
--	---------	---------	---------

	260.046	334.933	439.581
--	---------	---------	---------

Overige uitgaven

Bestuurskosten	9.012	16.100	18.349
Bureau- en ICT-kosten	190.404	227.802	165.728
Personeelskosten	1.415.366	1.534.457	1.308.850
Huisvestingskosten	99.416	107.708	103.728

	1.714.199	1.886.067	1.596.654
--	-----------	-----------	-----------

Totaal lasten

	2.632.638	2.637.000	2.532.335
--	-----------	-----------	-----------

Overschot

	291.306	329.000	108.735-
--	---------	---------	----------

ChristenUnie

Geef geloof een stem

2.3 Resultaatbestemming

	Realisatie 2020 €	Realisatie 2019 €
Resultaatbestemming reserves		
Algemene reserve	366.796	128.058-
Continuïteitsreserve	-	25.000
Verkeziingsreserve	155.557-	46.000
Vervangingsreserve	10.000	20.000
Bestemmingsfonds Provinciale Unies	70.067	125.377-
Voorziening	-	53.700
	<u>291.306</u>	<u>108.735-</u>

2.4 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

2.4.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1. kleine organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro's.

2.4.2 Fourtherstel

In het boekjaar 2020 is er fourtherstel toegepast inzake de verantwoording van de provinciale unies. Bij het opstellen van de jaarrekening 2020 bleek dat in het verleden de bestedingen van de provinciale unies werden verantwoord op basis van de overboeking via de bank vanuit de ChristenUnie naar de provinciale unies. Gezien het feit dat deze provinciale unies geen eigen rechtspersoonlijkheid vormen moeten de bestedingen pas verantwoord worden op het moment dat de feitelijke bestedingen in de provinciale unies hebben plaatsgevonden. Als gevolg van de historische verwerkingswijze zijn de liquide middelen van de provinciale unies ook niet verantwoord. Conform RJ 150.202 is de geconstateerde afwijking van € 174.779 retrospectief gecorrigeerd en zijn tevens de vergelijkende cijfers aangepast. Het resultaat van 2019 is daarom met een bedrag van € 125.377 afgenomen.

2.4.3 Vergelijkende cijfers

De cijfers over 2019 zijn waar nodig aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

Grondslagen van waardering

2.4.3 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.4.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.4.5 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.4.6 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moesten worden in het kader van de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.4.7 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.4.8 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.4.9 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

Voor het pensioen geldt een toegezegde bijdrage regeling. De toegezegde bijdragen worden afgedragen aan de pensioenverzekeraar op basis van het pensioencontract.

2.4.10 Kostentoerekening ten behoeve van subsidie Wet Financiering Politieke Partijen

De personeelskosten zijn op medewerkersniveau toegerekend aan de tien subsidiecategorieën (A t/m I). Het percentage subsidieabele personeelskosten geldt als grondslag voor het toewijzen van de volgende baten en lasten:

Baten

KVGR-baten

Lasten

Bestuurs- en bureaunkosten

Huisvestingskosten

De aldus verkregen kostentoerekening staat vermeld in paragraaf 2.8.

2.5 Toelichting op de balans per 31 december 2020

2.5.1 Materiële en immateriële vaste activa

De mutaties in de vaste activa zijn in het hierna volgende schema samengevat:

	Inrichting gebouwen	Inventaris	Hardware	Software	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2020					
Aanschafwaarde	27.613	15.176	22.672	60.802	126.262
Cumulatieve afschrijvingen	-17.503	-6.256	-12.511	-54.768	-91.039
	<u>10.110</u>	<u>8.920</u>	<u>10.160</u>	<u>6.034</u>	<u>35.224</u>
Mutaties boekjaar					
Investeringen	0	4.786	55.879	44.002	104.667
Afschrijvingen	-4.275	-3.871	-6.965	-12.729	-27.840
	<u>-4.275</u>	<u>915</u>	<u>48.913</u>	<u>31.274</u>	<u>76.827</u>

Stand per 31 december 2020

Aanschafwaarde	27.613	19.962	78.550	104.804	230.929
Cumulatieve afschrijvingen	-21.778	-10.128	-19.477	-67.497	-118.878
	<u>5.835</u>	<u>9.835</u>	<u>59.074</u>	<u>37.308</u>	<u>112.051</u>

In de regel wordt afgeschreven over een periode van 5 jaar, uitgaande van een restwaarde van nihil. Per investering wordt gekeken of deze al dan niet sneller of langzamer afgeschreven dient te worden, afhankelijk van het verwachte verloop van de economische waarde van de investering.

2.5.2 Voorraden

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Voorraad promotieartikelen/boeken		
Voorraad geschenkbonnen	34.465	45.198
	<u>160</u>	<u>585</u>
Saldo per 31 december	<u>34.625</u>	<u>45.783</u>

In de voorraad promotieartikelen is een bedrag in mindering gebracht voor incourantheid.

2.5.3 Vorderingen

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Debiteuren	6.789	8.812
Rekeningcourant verhoudingen	26.968	34.733
Contributies	1.775	982
Vooruitbetaald / nog te ontvangen	25.618	24.950
Nog te ontvangen subsidie ministerie BZK	256.271	143.110
Saldo per 31 december	<u>317.420</u>	<u>212.587</u>

2.5.4 Liquide middelen

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Kas	179	849
Rabobank betaalrekening giften en contributies	157.388	4.374
Rabobank betaalrekening overige betaalstromen	229.343	14.291
Rabobank spaarrekening	250.000	500.000
SNS Bank meersparen	168.247	168.182
Saldo liquide middelen Provinciale Unies	244.846	174.779
Saldo per 31 december	<u>1.049.954</u>	<u>862.476</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

2.5.5 Reserves

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Algemene reserve		
Saldo per 1 januari	58.764	186.822
Bij/Af: volgens resultaatbestemming	<u>366.796</u>	<u>128.058-</u>
Saldo per 31 december	<u>425.559</u>	<u>58.764</u>

De algemene reserve heeft de functie van 'vrije reserve' en is bedoeld om overschotten en tekorten op te vangen.

Continuïteitsreserve

Saldo per 1 januari	350.000	325.000
Bij: volgens resultaatbestemming	<u>-</u>	<u>25.000</u>
Saldo per 31 december	<u>350.000</u>	<u>350.000</u>

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan verplichtingen kan worden voldaan. De noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve bedroeg op 31 december 2019 € 350.000. De grondslag voor de continuïteitsreserve is de som van:

- tussen de 20% en 25% van de verwachte personeelskosten van het komend jaar en
- tussen de 20% en 25% van de verwachte huisvestingskosten van het komende jaar.

De noodzakelijk geachte omvang zal worden bijgesteld indien 20% en 25% van bovengenoemde kosten minder respectievelijk meer dan de noodzakelijk geachte reserveomvang van € 350.000 bedraagt.

	Kosten 2021	Reserve	Percentage
Personeelskosten	1.628.264		
Huisvestingskosten	111.078		
TOTAAL	1.739.342	350.000	20,1%

	2020 €	2019 €
Bestemmingsreserve Verkiezingen		
Saldo per 1 januari	313.500	267.500
Mutatie	155.557-	46.000
Saldo per 31 december	157.943	313.500

De bestemmingsreserve Verkiezingen wordt gevormd om de kosten van de Europese en Tweede Kamerverkiezingen op te vangen. De maximaal benodigde verkiezingsreserve is op dit moment € 367.500. In 2020 is voor het eerst gekozen om de kosten die reeds in 2020 zijn gemaakt voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 direct in 2020 te verwerken. Hetzelfde geldt voor giften die voor de Tweede Kamerverkiezingen 2021 in 2020 zijn ontvangen. Een deel van de kosten is direct in mindering gebracht op de bestemmingsreserve. Op pagina 15 (2.2 Staat van baten en lasten) is dit zichtbaar in een duidelijk hogere dan begrote giftenstroom en kosten voor de verkiezingscampagne waar geen kosten waren begroot.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Vervangingsreserve BV medewerkers		
Saldo per 1 januari	24.000	-
Mutatie (dotaties ChristenUnie en Bestuurdersvereniging)	12.000	-
Saldo per 31 december	<u>36.000</u>	<u>24.000</u>

Deze reserve is bedoeld om de eventuele kosten van langdurig zieke medewerker(s) van de Bestuurdersvereniging te dekken. Er is afgesproken dat de ChristenUnie 10/12e deel van de reserveringskosten voor haar rekening neemt en de BV 2/12e deel. Het streefbedrag van deze reserve is € 45.000.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Bestemmingsfonds Provinciale Unies		
Saldo per 1 januari	174.779	300.156
Mutatie	70.067	125.377-
Saldo per 31 december	<u>244.846</u>	<u>174.779</u>

Dit bestemmingsfonds wordt gevormd vanuit de jaarlijkse contributies welke van leden worden ontvangen ten behoeve van de Provinciale Unies. Deze Provinciale Unies hebben geen eigen rechtspersoonlijkheid en vallen daarmee integraal onder de verantwoordelijkheid van de ChristenUnie. Onttrekkingen worden gevormd door de daadwerkelijke besteding van de middelen door de Provinciale Unies.

<u>2020</u>	<u>2019</u>
-------------	-------------

	€	€
Voorziening		
Saldo per 1 januari	53.700	-
Vrijval dotatie	53.700-	-
Saldo per 31 december	-	53.700

Deze voorziening is bedoelt om eventuele kosten van langdurig zieke medewerker(s) van de ChristenUnie te dekken. Het bedrag is een redelijkerwijs schatting. Voorziening valt dit jaar vrij.

2.5.6 Overige kortlopende schulden

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	€	€
Accountant	10.486	8.720
Reservering vakantiegeld inclusief sociale lasten	49.056	43.598
Reservering vakantiedagen inclusief sociale lasten	64.119	39.964
Reservering eindejaarsuitkering inclusief sociale lasten	7.881	6.555
Rekeningcourant verhoudingen	42.280	15.995
Overige kortlopende schulden	7.510	20.189
Saldo per 31 december	<u>181.332</u>	<u>135.021</u>

2.5.7 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

De ChristenUnie huurt per 1 augustus 2011 een kantoorpand aan de Johan van Oldenbarneveltlaan 46 te Amersfoort. Het huurcontract is in 2016 verlengd. De nieuwe huurperiode loopt van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2022. De huurprijs bedraagt € 65.000 op jaarbasis. (excl. inflatiecorr.) Per 1 januari 2017 zijn lease- en servicecontracten ingegaan voor het gebruik van een e-mail en cloud-omgeving en voor ict-, kopieer- en printapparatuur. De looptijd hiervan bedraagt 6 jaren. De jaarlijkse kosten bedragen € 29.766 per jaar. Ook is per 1 januari 2017 een overeenkomst gestart voor het gebruik van telefoniediensten (hosted voip), inclusief het gebruik van een hoogwaardige glasvezelverbinding. De looptijd bedraagt eveneens 6 jaren. De jaarlijkse kosten bedragen € 3.735.

Gemeenschappelijke kosten

De ChristenUnie heeft overeenkomsten gesloten met Perspectief (ChristenUnie-jongeren), de mr. G. Groen van Prinstererstichting (het WI), de Bestuurdersvereniging en de FICDD (stichting van de ChristenUnie voor internationale samenwerking en ontwikkeling) en de Stichting Ondersteuning Tweede Kamerfractie ChristenUnie betreffende de verdeling van gezamenlijke kosten.

De verdeling van gezamenlijke huisvestingskosten, bureaunkosten en gemeenschappelijke personeelskosten is geregeld in een "Overeenkomst tot verrekening van voor gemene rekening gemaakte kosten" (KVGR). In een aantal gevallen worden personeelskosten van ChristenUnie-medewerkers doorbelast aan een van de andere entiteiten op basis van een koepelovereenkomst. De doorberekende kosten zijn als baten in de exploitatie van de ChristenUnie opgenomen.

Verhuur

Europarlementariër Peter van Dalen huurde kantoorruimte bij de ChristenUnie sinds 15 augustus 2011. De huur bedroeg € 500 per maand. De huurovereenkomst is beëindigd per 31 december 2020.

2.6 Toelichting op de baten over 2020

2.6.1 Contributies

	<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
	2020	2020	2019
	€	€	€
Contributies	1.303.494	1.315.000	1.249.721
Contributies voorgaande jaren	<u>2.140</u>	<u>-</u>	<u>2.282</u>
	<u>1.305.634</u>	<u>1.315.000</u>	<u>1.252.003</u>

De contributiebaten betreffen alle gefactureerde contributies over 2020. Hiervan is ruim 99% daadwerkelijk ontvangen. Jaarlijks wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat nog binnenkomt. Het overige deel wordt afgeschreven (zie toelichting van de lasten). Wanneer er meer geld dan verwacht binnenkomt op contributies van voorgaande jaren, geldt het als een baat in het verslagjaar.

2.6.2 Giften

	<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
	2020	2020	2019
	€	€	€
Vrienden van de ChristenUnie	19.684	21.000	20.034
Giften uit acties	96.376	40.500	53.932
Legaten	5.433	-	-
Overige giften	<u>22.744</u>	<u>20.000</u>	<u>27.127</u>
	<u>144.237</u>	<u>81.500</u>	<u>101.093</u>

2.6.3 Subsidies

	<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
	2020	2020	2019
	€	€	€
Subsidie Wet Financiering Politieke Partijen	1.410.622	1.114.000	983.777
Doorbetaling subsidies (WFPP) aan neveninstellingen	339.814-	-	358.274-
Subsidie Wet Financiering Politieke Partijen (voorgaande jaren)	<u>11.837</u>	<u>-</u>	<u>23.332</u>
	<u>1.082.646</u>	<u>1.114.000</u>	<u>648.835</u>

2.6.4 Bijdragen in gezamenlijke kosten

	<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
	2020	2020	2019
	€	€	€
Gezamenlijke kosten Bestuurdersvereniging (BV)	185.145	224.386	206.619
Gezamenlijke kosten Wetenschappelijk Instituut (WI)	59.731	58.290	54.641
Gezamenlijke kosten FICDD	81.602	83.531	76.764
Gezamenlijke kosten Perspectief, ChristenUnie-jongeren	21.503	20.984	19.671
Gezamenlijke kosten St. Ondersteuning TK-fractie CU	6.250	25.000	10.000
Huuropbrengsten eurofractie	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>	<u>7.500</u>
	<u>360.231</u>	<u>418.191</u>	<u>375.196</u>

De ChristenUnie heeft overeenkomsten gesloten met andere partijgeledingen betreffende de verdeling van gezamenlijke kosten.

2.6.5 Baten Opleidingscentrum

Cursusbijdragen Opleidingscentrum

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
2020	2020	2019
€	€	€
9.200	15.000	16.034
9.200	15.000	16.034

2.6.6 Overige baten

Baten ChristenUnie Magazine

Verkopen
Rente

Nagekomen baten

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
2020	2020	2019
€	€	€
13.095	20.000	23.685
5.648	2.309	5.949
32	-	142
3.220	-	662
21.995	22.309	30.439

2.6.7 Totaal baten

TOTAAL BATEN

<u>Realisatie</u>	<u>Begroting</u>	<u>Realisatie</u>
2020	2020	2019
€	€	€
2.923.943	2.966.000	2.423.599

ChristenUnie

Geef geloof een stem

2.6.8 Herkomst baten



2.7 Toelichting op de lasten

2.7.1 Uitgaven aan subsidiabele activiteiten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Politieke vorming en scholing (a)			
1. Opleidingscentrum	4.491	12.750	11.759
2. Politieke beleidsontwikkeling	7.631	1.000	986
	<u>12.122</u>	<u>13.750</u>	<u>12.745</u>
 Informatievoorziening (b)			
3. ChristenUnie Magazine	86.676	110.000	90.585
4. Campagnematerialen	2.900	2.000	1.104
5. Informatie via internet	27.269	27.225	25.667
6. Congres	67.100	60.000	48.051
	<u>183.945</u>	<u>199.225</u>	<u>165.407</u>
 Contact zusterpartijen buitenland (c)			
Activiteiten via FICDD, de ChristenUnie stichting voor internationale samenwerking en ontwikkeling	7.000	10.000	6.182

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)			
Activiteiten via Mr. G. Groen v. Prinstererstichting	<u>69.820</u>	<u>28.000</u>	<u>28.000</u>
Politieke participatie jongeren (e)			
Activiteiten via Perspectief, ChristenUnie-jongeren	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>	<u>6.000</u>
Ledenwerving (f)			
7. Kosten Ledenwerving	<u>38.693</u>	<u>35.000</u>	<u>27.787</u>
	<u>38.693</u>	<u>35.000</u>	<u>27.787</u>
Betrekken niet-leden bij activiteiten v/d partij (g)			
8. Promotie	12.209	21.000	21.112
9. Informatie via Internet	27.269	27.225	25.667
10. Radio, tv en nieuwe media	43.431	45.000	48.051
	<u>82.908</u>	<u>93.225</u>	<u>94.830</u>

Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)

11. Opbouwwerk en advies	6.287	6.000	6.400
12. Opleidingscentrum	4.491	12.750	11.759
13. Selectie ambtsdragers	10.628	6.000	4.227
14. Digitale nieuwsbrief	6.060	6.050	5.704
15. Ondersteuning politieke ambtsdragers	-	-	-
	<u>27.466</u>	<u>30.800</u>	<u>28.089</u>

Verkiezingscampagnes (i)

16. PS-WS verkiezingen 20 maart 2019	-	-	68.364
17. EP-verkiezingen 23 mei 2019	-	-	58.696
18. TK-verkiezingen 17 maart 2021	<u>230.438</u>	-	-
	<u>230.438</u>	-	<u>127.060</u>

2.7.2 Afdrachten

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
Afdrachten aan lokale afdelingen en bestedingen Provinciale Unies			
Aan lokale afdelingen	245.060	249.728	233.572
Bestedingen Provinciale Unies	<u>14.986</u>	<u>85.205</u>	<u>206.009</u>
	<u>260.046</u>	<u>334.933</u>	<u>439.581</u>

2.7.3 Overige uitgaven

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
	€	€	€
Bestuurskosten			
Vergaderkosten	2.193	4.000	3.486
Reiskosten bestuursleden	3.072	8.600	8.571
Partijdecoraties	-	-	-
Overige bestuurskosten	<u>3.747</u>	<u>3.500</u>	<u>6.291</u>
	<u>9.012</u>	<u>16.100</u>	<u>18.349</u>

De totale bezoldiging directie over 2020 bedroeg: € 223.272. Deze salaris- en pensioenlasten zijn onderdeel van de totale personeelskosten op de volgende pagina.

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Bureau- en ICT-kosten			
Bureau- en kantoorkosten	68.755	76.756	64.955
Accountant en adviseurs	41.119	58.500	17.147
Afschrijvingen MVA	27.840	32.846	30.681
Afschrijving niet betaalde contributies	5.703	18.500	15.432
ICT-kosten	<u>46.988</u>	<u>41.200</u>	<u>37.512</u>
	<u>190.404</u>	<u>227.802</u>	<u>165.728</u>
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	1.062.466	1.129.982	1.020.958
Sociale lasten	183.348	215.256	180.142
Pensioenlasten	71.316	72.928	64.741
Overige personeelskosten	<u>98.236</u>	<u>116.291</u>	<u>43.010</u>
	<u>1.415.366</u>	<u>1.534.457</u>	<u>1.308.850</u>

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2020 bedroeg 20,61 FTE (2019: 20,01). Dit is exclusief stagiaires.

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Huisvestingskosten			
Huur- en servicekosten	68.573	68.774	67.097
Onderhoudskosten	1.839	2.500	4.700
Energiekosten	5.803	8.214	6.222
Overige huisvestingskosten	23.201	28.220	25.709
	<u>99.416</u>	<u>107.708</u>	<u>103.728</u>

2.7.4 Totaal lasten

TOTAAL LASTEN	<u>2.632.637</u>	<u>2.637.000</u>	<u>2.532.335</u>
----------------------	------------------	------------------	------------------

2.8 Kostentoerekening subsidiabele activiteiten (WFPP)

	<u>Directe kosten</u>	<u>Personeels- kosten</u>	<u>Bestuurs- en bureaunkosten</u>	<u>Huisvestings- kosten</u>	<u>KVGR baten</u>	<u>TOTAAL 2020</u>
Politieke vorming en scholing (a)						
1. Opleidingscentrum	4.491	45.647	6.431	3.206	-4.176	55.601
2. Politieke beleidsontwikkeling	7.631	56.141	7.910	3.943	-5.136	70.490
Subtotaal Politieke vorming en scholing (a)						<u>126.091</u>
Informatievoorziening (b)						
3. ChristenUnie Magazine	86.676	61.976	8.732	4.353	-5.669	156.068
4. Campagnematerialen	2.900	78.653	11.082	5.525	-7.195	90.964
5. Informatie via Internet	27.269	125.586	17.694	8.821	-11.488	167.881
6. Congres	67.100	17.792	2.507	1.250	-1.628	87.021
Subtotaal Informatievoorziening (b)						<u>501.934</u>
Contact zusterpartijen buitenland (c)						
Resultaat kosten FICDD 2020 (eigen jaarrekening, zie bijlage) alleen inzake het WFPP deel	81.174					81.174
Subtotaal Contact zusterpartijen buitenland (c)						<u>81.174</u>
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)						
Resultaat kosten WI 2020 (eigen jaarrekening)	543.449					543.449
Subtotaal Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)						<u>543.449</u>
Politieke participatie jongeren (e)						
Resultaat kosten Perspectief 2020 (eigen jaarrekening)	74.990					74.990
Subtotaal Politieke participatie jongeren (e)						<u>74.990</u>

	<u>Directkosten</u>	<u>Personeelskosten</u>	<u>Bestuurs- en bureaunkosten</u>	<u>Huisvestingskosten</u>	<u>KVGR baten</u>	<u>TOTAAL2020</u>
Ledenwerving (f)						
7. Kosten Ledenwerving	38.693	35.221	4.962	2.474	-3.222	78.128
Subtotaal Ledenwerving (f)						<u>78.128</u>
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)						
8. Promotie	12.209	17.146	2.416	1.204	-1.569	31.406
9. Informatie via internet	27.269	77.928	10.980	5.474	-7.129	114.521
10. Radio, tv en nieuwe media	43.431	50.799	7.157	3.568	-4.647	100.308
Subtotaal Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)						<u>246.236</u>
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)						
11. Opbouwwerk en advies	6.287	85.470	12.042	6.003	-7.819	101.985
12. Opleidingscentrum	4.491	45.619	6.427	3.204	-4.173	55.569
13. Selectie ambtsdragers	10.628	29.490	4.155	2.071	-2.698	43.647
14. Digitale nieuwsbrief	6.060	68.680	9.677	4.824	-6.283	82.957
15. Ondersteuning politieke ambtsdragers	0	50.240	7.079	3.529	-4.596	56.252
Subtotaal Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)						<u>340.409</u>
Verkiezingscampagnes (i)						
18. TK-verkiezingen 17 maart 2021	230.438	0	0	0	0	230.438
Subtotaal Verkiezingscampagnes (i)						<u>230.438</u>
TOTAAL	<u>1.275.185</u>	<u>846.388</u>	<u>119.251</u>	<u>59.451</u>	<u>-77.426</u>	<u>2.222.849</u>

Deel subsidiabele personeelskosten van de totale personeelskosten: 60%

Toerekenbare bestuurs- en bureaunkosten

Totale bestuurs- en bureaunkosten, maal het deel subsidiabele kosten van de totale personeelskosten

Totaal	Subs. factor	Toerekenbaar
199.417	60%	119.251

Toerekenbare huisvestingskosten

Totale huisvestingskosten, maal het deel subsidiabele kosten van de totale personeelskosten

99.416	60%	59.451
--------	-----	--------

Toerekenbare KVGR-baten (zie 2.6 Toelichting op de baten over 2020)

Totale KVGR-baten, maal het deel subsidiabele personeelskosten van de totale personeelskosten

129.475	60%	77.426
---------	-----	--------

Overzicht subsidiabele kosten ChristenUnie en neveninstellingen:

	2020	% 2020	2019	% 2019
Politieke vorming en scholing (a)	126.091	6%	154.307	7%
Informatievoorziening (b)	501.934	23%	413.116	20%
Contact zusterpartijen buitenland (c)	81.174	4%	102.360	5%
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	543.449	24%	510.721	25%
Politieke participatie jongeren (e)	74.990	3%	68.873	3%
Ledenwerving (f)	78.128	4%	75.126	4%
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	246.236	11%	238.975	12%
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	340.409	15%	326.519	16%
Verkiezingscampagnes (i)	230.438	10%	173.630	8%

TOTAAL

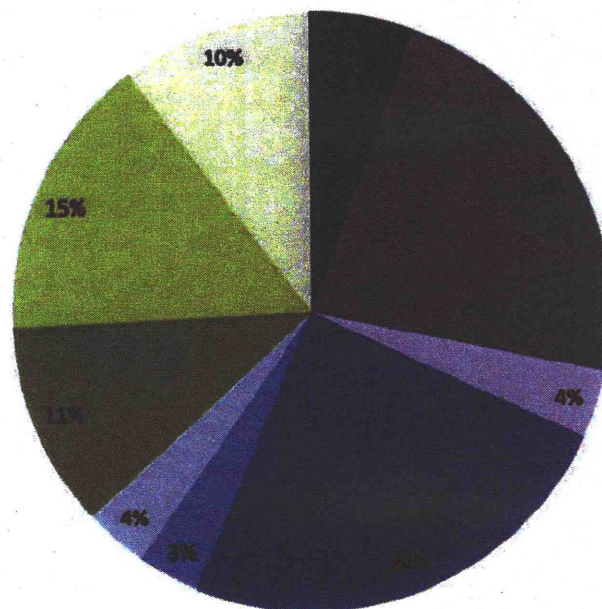
2.222.849	100%	2.063.628	100%
------------------	-------------	------------------	-------------

ChristenUnie

Geef geloof een stem

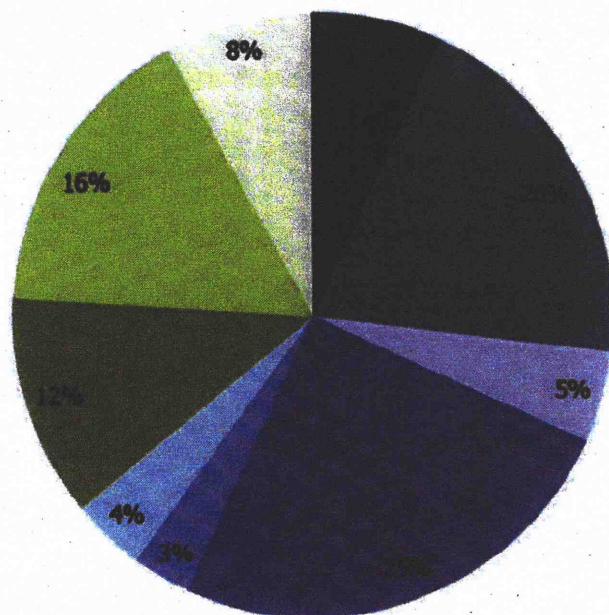
2.8.1 Kostenverdeling subsidiabele activiteiten

2020



- Politieke vorming en scholing (a)
- Informatievoorziening (b)
- Contact zusterpartijen buitenland (c)
- Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)
- Politieke participatie jongeren (e)
- Ledenwerving (f)
- Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)
- Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)
- Verkiezingscampagnes (i)

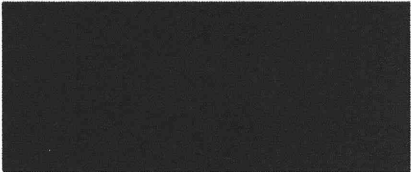
2019



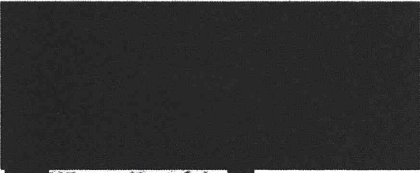
- Politieke vorming en scholing (a)
- Informatievoorziening (b)
- Contact zusterpartijen buitenland (c)
- Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)
- Politieke participatie jongeren (e)
- Ledenwerving (f)
- Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)
- Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)
- Verkiezingscampagnes (i)

2.9 Ondertekening

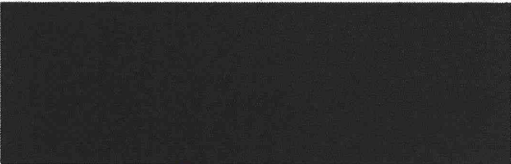
Vastgesteld en goedgekeurd te Amersfoort, dd. 15 - 06 - 2021



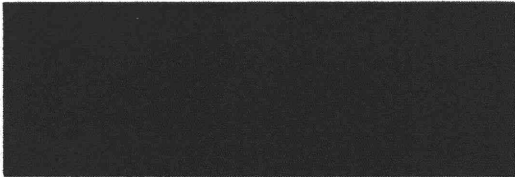
Ankie van Tatenhove
Voorzitter



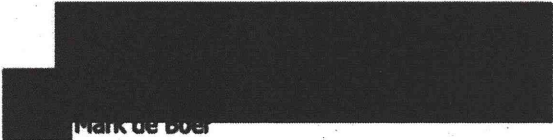
Wieger Kastelen
Penningmeester



Harmke Vileg - Kempe
Vicevoorzitter



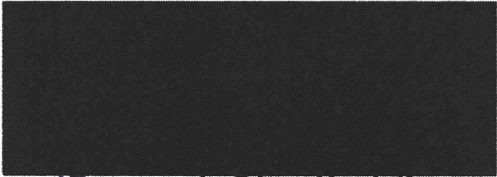
Leon Meljer
Internationaal secretaris



Mark de Boer
Secretaris



Harriette Palm
Lid



Joanne van der Schee - Van de Kamp
Lid

**Christen
Unie**

**Overige
gegevens**

ChristenUnie
Postbus 439
3800 AK AMERSFOORT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van ChristenUnie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van ChristenUnie gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ChristenUnie per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020 met een balanstotaal van € 1.514.050;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2020 met een resultaat van € 291.306 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van ChristenUnie zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuurs- en directieverslag;
- de overige gegevens;
- bijlage I. Activiteitenverslag FICDD 2020;
- bijlage II. Enkelvoudige balans per 31 december 2020 FICDD;
- bijlage III. Enkelvoudige staat van baten en lasten 2020 FICDD;
- bijlage IV. Begroting ChristenUnie 2021;
- bijlage V. Functies en nevenfuncties.

- 2 -

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven vereist is'. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Sliedrecht, 28 juni 2021.

WIT^h accountants B.V.



Bijlagen.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van ChristenUnie

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

**Christen
Unie**

Bijlagen

Bijlage IV. Begroting ChristenUnie 2021

	Begroting 2021	Realisatie 2020	Begroting 2020
	€	€	€
Baten			
Contributies	1.331.000	1.305.634	1.315.000
Giften	273.000	144.237	81.500
Subsidies	1.046.000	1.082.646	1.114.000
Bijdragen in gezamenlijke kosten	385.187	360.231	418.191
Baten Opleidingscentrum	12.000	9.200	15.000
Overige baten	25.945	21.995	22.309
Totaal baten	3.073.132	2.923.943	2.966.000

Lasten

Directe uitgaven aan subsidiabele activiteiten

Politieke vorming en scholing (a)	15.500	12.122	13.750
Informatievoorziening (b)	203.194	183.945	199.225
Contact zusterpartijen buitenland (c)	10.000	7.000	10.000
Politiek-wetenschappelijke activiteiten (d)	113.313	69.820	28.000
Politieke participatie jongeren (e)	18.000	6.000	6.000
Ledenwerving (f)	40.000	38.693	35.000
Betrekken niet-leden bij activiteiten van de partij (g)	110.694	82.908	93.225
Werving, begeleiding politieke ambtsdragers (h)	30.876	27.466	30.800
Verkiezingscampagnes (i)	690.000	230.438	-
	1.231.578	658.392	416.000

Afdrachten

Afdrachten aan lokale afdelingen en bestedingen Provinciale Unies

333.711	260.046	334.933
333.711	260.046	334.933

Overige uitgaven

Bestuurskosten	26.100	9.012	16.100
----------------	--------	-------	--------

ChristenUnie

● Geef geloof een stem

Bureau- en ICT-kosten	210.401	190.404	227.802
Personeelskosten	1.628.264	1.415.366	1.534.457
Huisvestingskosten	111.078	99.416	107.708
	<u>1.975.843</u>	<u>1.714.199</u>	<u>1.886.067</u>
Totaal lasten	3.541.132	2.632.637	2.637.000
	<u>468.000-</u>	<u>291.306</u>	<u>329.000</u>
Overschot			

Bijlage V. Functies en nevenfuncties*

Piet Adema

Voorzitter Schoonmakend Nederland (bezoldigd)
Lid RvC Larcom bv te Ommen (bezoldigd)
Lid RvC NV Rendo te Meppel (bezoldigd)
Voorzitter RvC WTC Expo te Leeuwarden (bezoldigd)
Voorzitter WoningBouwersNL (bezoldigd)
Lid algemeen bestuur VNO-NCW (onbezoldigd)
Lid hoofdbestuur MKB (onbezoldigd)
Nederland Lid RvC Woningborg (bezoldigd)

Mark de Boer

(Interim) Directeur Partijbureau ChristenUnie (bezoldigd), periode januari t/m augustus 2020
Algemeen directeur Stichting Ark Mission, Amsterdam (bezoldigd) tot en met 28 februari 2020
Zelfstandig organisatieadviseur, Almere (bezoldigd)
Voorzitter Rafael Gemeenschap, Almere (onbezoldigd, onkostenvergoeding)
Voorzitter stichting Building People Bringing Life (onbezoldigd)

Jop Douma

Directeur Partijbureau ChristenUnie (bezoldigd)

Wieger Kastelaan

Expert bij de Europese Centrale Bank, Frankfurt am Main (bezoldigd)
Beleidsmedewerker bij De Nederlandsche Bank, Amsterdam (bezoldigd)

Leon Meljer

Wethouder Gemeente Ede (bezoldigd)
Voorzitter Nationaal Preventie akkoord, thematafel Overmatig Alcoholgebruik Ministerie van VWS (onbezoldigd)
Lid kennisplatform preventie ZonMW / min. VWS (onbezoldigd)
Lid raad van Toezicht VeiligThuis Gelderland Midden (onbezoldigd)
Lid Maatschappelijke Raad van Advies Keygene N.V. Crop improvement (onbezoldigd)
Lid bestuur stichting Christenen voor Israël (onbezoldigd)
Voorzitter bestuur Christians for Israel International (onbezoldigd)

Hanneke Palm

Ambassadeeraad justitieaangelegenheden bij de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de Raad van Europa (bezoldigd)
Auteur Wolters Kluwer, Tekst & Commentaar Wetboek van Strafvordering, Mensenrechten (royalty's)
Docent Academie voor Wetgeving, cursus Mensenrechten (bezoldigd)

Fred Ruitten

Concerncontrollor gemeente Den Helder (bezoldigd) Directeur bij Fimal BV (bezoldigd)
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Forte Kinderopvang (onbezoldigd)
Vicevoorzitter / penningmeester Stichting 180 (onbezoldigd)
Voorzitter Stichting Hart voor Heerhugowaard (onbezoldigd)
Penningmeester Stichting Kapelkerk (onbezoldigd)

Lid Raad van Toezicht ClickF1 (onbezoldigd)

Lid Raad van Toezicht Stichting Groeyers (onbezoldigd)

Joanne van der Schee - Van de Kamp

Consortium coördinator bij ZOA (bezoldigd)

Strategisch adviseur regionale samenwerking bij de gemeente Nijkerk
(bezoldigd)

Ankie van Tatenhove

Wethouder Gemeente Lansingerland (bezoldigd)

Voorzitter bestuur Stichting Racham (onbezoldigd)

Klaas Tigelaar

Burgemeester Leidschendam-Voorburg (bezoldigd)

Lid bestuur Vereniging Sport en Gemeenten (onbezoldigd)

Lid Raad van toezicht LEV scholengroep west Nederland (bezoldigd)

Harmke Vlieg-Kempe

Wethouder gemeente Assen (bezoldigd)

* Nevenfuncties uit hoofde van een ambt of functie zijn niet
opgenomen in dit overzicht.



Christen Unie